

# IL PENTATEUCO

VOLGARIZZATO E COMMENTATO

DA

**SAMUEL DAVIDE LUZZATTO**

CON

INTRODUZIONE CRITICA ED ERMENEUTICA

**OPERA POSTUMA**

Vol. III Levitico

24 - VAIKRA'

**PADOVA**

Premiata Tipografia edit. F. Sacchetto

1871

(א) וַיִּקְרָא אֶל-מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו  
מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

(א) ויקרא: לענין א' זעירא עיין מה שכתבתי על קצתי בחיי (בראשית כ"ז מ"ו).  
(ב) מן הבהמה וגו': הוא מאמר מושגר, ואדם כי יקריב מושב למטה אס עלה קרבנו, והמאמר מושגר הוא לכבד ולשון רבים, ושאר הפרשה (אדם כי יקריב, אס עלה קרבנו וכו' וכו') כלה לכסתר יחיד. וכאן ראיתי לחוות דעתי בקצרה על עניני הקרבנות. הקרבנות לא היתה תחלתם בלוי אלהי, אלא ברשון אנושי, כי התכדשו בני אדם לתת תודה לאל על חסדיו עמהם, או להביא לפניו מנחה לשבך חמתו, ולגרותו למען יעלה שאלותם, כי לא יתכן לאדם להתכבד עם אלהיו כי אס על דרך שהוא מתכבד עם מלך בשר הם, והנה בבואם להביא מנחה לאלהים לא מנחו תחבולה אלא שירפיהו באש, כי בשרפתה היו מוטיחים אותה מרשותם ומרשות שאר בני אדם, ומרשות הבהמות והחיות והעופות, וגם בהיותה כשרפת ועשנה עולה למרום, היה כראה להם כאילו עלה אל האלהים. והדבר הנשרף לכבוד האל קראו לו קִרְבָּן, מן יָקַד אֵשׁ, ואחר כך הושאל לשון קדושה לענינים אחרים: התורה האלהית אשר אין מגמתה ללמד את העם חכמה ודעת, אלא להדריכם במעגלי נדק, לא ביטלה מנהג הקרבנות, לא שלא היה זה בכמה, אלא מפני שאין המנהג הזה רע עלמו, ולא מויק לכני אדם ולתקון מדותם, אבל הוא מועיל להם, שאס היתה התורה מודיעה את העם שאין ספן לה' בעולות וזבחים, מחר יאמרו מה ספן לה' כי כנזק ומה בלע כי נתם דרכינו? ולהיות אחד מיסודות התורה האמונה שהאל משגיח על מעשי בני אדם, ואוהב עושי הטוב ושונא את הרעים, היה מן ההכרח שלא יזויר האל בתכלית הרוממות כפי סדרגתו האמיתית, אלא כפיכחול מושפל מעלתו מעט, ויזויר במחשבת בני אדם כמלך גדול המצין אל כל מעשיהם ושומע לעקבתם, ומקבל מנחותם. וההכרח הזה לא היה בדור ההוא בלבד, אבל הוא בכל דור ודור בשוה. ואס במקום הקרבנות היה האל מזה

(\*) יניח ד' שיטות ככויות ויתחיל מתחלת שיטה ה'

(\*) א' זעירא

# I

(1) Chiamato Mosè, il Signore gli parlò dal padiglione di congregazione con dire: (2) Parla ai figli d'Israele e di' loro:

על התפלה והזמירות וקריאת התורה והשמעת דברי מוכר, ולא היה מזה על הקרבנות, לא היתה גדולת האל ויראתו כראות בלב ההמון, כי היה כראה להם שאלהי העמים שעובדיהם מקריבים לפנים כמה זבחים, הם גדולים וכבדים מאלהינו שאין עבודתו אלא בדברים בעלמא. כי כן היא מדת ההמון בכל דור הדור, ולא ההמון העם בלבד, אלא רוב בני אדם כך היא מדתם, איזהו מוכרד אצלם? המכרד את עצמו, ומגדיל מעלתו; ואמנם מי שהוא מעביר על מדותיו ואינו מבקש גדולה לעצמו איננו חשוב בעיניהם. ואלהי האמת אף על פי שאינו נרץ לכבוד בשר ודם, הנה לתועלתנו ולטובתנו הונרך להביא יראתו בלבנו בלתי כחשא; ואחר שבמים ההם לא היה אפשר שתבא יראתו בלב העם בזולת קרבנות, טוב עליהם. והנה פרי הקרבנות שהיה הנצור מקריב במקדש היה זה, שהיה מתרשם בלב ההמון כי אלוה ומלך גדול שוכן בקרבם, וזהם קרבים אליו, וזה להם עבודות הרגויות לכבוד, וזהם בעשותם העבודות הן במזותו, הם מתרבים אליו יום יום, ומושיבים עליהם תמיד אהבתו: וזוהי התורה שלא יהיה כל אחד בוכה בזה לעצמו, אך כל העדה יקריבו את קרבניהם במקום מיוחד אשר יבחר בו ה'; ולא היה זה חלילה כדי למעט מעשה הקרבנות (כדעת הרמב"ם במורה חלק ג' פ' ל"ג), אך היה לטובת האומה והשלחתה, ולתקון המדות, ולשמירת הרליגינאן, כי בהיות לכל העם מקדש אחד, יתקבצו כלם למקום אחד, ויתקשרו לבנות בקשר האומה, והיו תמיד לאגודה אחת, ולא יהיה כל שצט וכל משפחה לעם בפני עצמו. ואם היה כל אחד בוכה בזה לעצמו, היה מספיק לכל אחד שהיה האל מרוצה לו ומקבל זבחים, ולא היה לכו דואג כלל לשאר בני אומתו, תחת שרצון התורה הוא שהיה הגמול כללי לאומה, וכל ישראל ערבים זה לזה. גם היה אפשר שתתקלקל העבודה אל משפחה או שצט, וימירו את תקומיה, ומעט מעט ילכו בחקות הגוים, ויקבעו להם מנהגים כתעבים לפני ה', וגם את בנייהם ואת בנותיהם יזבחו; ובהיות העבודה רק במקום אחד, הקלקול יותר רחוק, כי תמטך לזה הסכמת האומה כלה (ועיין מה שכתבתי במדבר ט"ו ט"ו). והנה קרבנות הנצור הם כדי שהיה לישראל משכן ומקדש לעבודת האל, כדי שיתרשם בלבם כי ה' בקרבם, והוא מלכם

וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי־יִקְרִיב מִכֶּם קֶרְבָּן  
 לַיהוָה מִן־הַבְּהֵמָה מִן־הַבְּקָר וּמִן־הַצֹּאן  
 תִּקְרִיבוּ אֶת־קֶרְבַּנְכֶם: (א) אִם־עָלָה קֶרְבְּנוֹ מִן־  
 הַבְּקָר זָכָר תָּמִים יִקְרִיבֵנוּ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל  
 מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרִצְנוֹ לִפְנֵי יְהוָה: (ב) וּסְמַךְ  
 יָדוֹ עַל־רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו:  
 (ג) וְשַׁחַט אֶת־בֶּן הַבְּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ  
 בְנֵי אֹהֶרֶן הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם

ומנהיגם, המשיג על מעשיהם והגומל אותם כדרכם וכעלילותם, ולא יתרחס זה בלב  
 ההמון בלי ענין מוחש שירמוח אליו. לפיכך הוֹנֵךְ שיהיה המקדש כתבנית היכל מלך,  
 והוֹנֵךְ שיהיה זו שלחן וזוֹבָחָה, ועל השלחן מערכת לחם, והכלים השייכים לשלחן,  
 קערתו וכופתו. ואחר שהיה המכהג להקריב לאלהים מנחה מן הדברים הנאכלים,  
 היה מן הראוי שבניא לפני מלכט מיכי אכילה ושתייה, והנה הזבחים כנגד האכילה,  
 והכספים כנגד השתייה. והוֹנֵךְ שיהינ למלך משרתים העובדים צמיתו ועומדים לפניו,  
 והם הכהנים. ואחד מהם רואה פני המלך היושב ראשונה במלכות, והוא הכהן הגדול.  
 והוֹנֵךְ שיהיו המקדש וכליו והכהנים ובגדיהם מפוארים כבוד והדר לכבוד, למען תתרחס  
 בלב העם גדולת המלך השוכן בבית, ותהיה יראתו על פניהם לבלתי יקטאו. ואם  
 בתמלה כשהיה כל אחד בוכה צמה לעלמו היתה העבודה מסורה לכל אדם או לכבודות,  
 עבאו שאין מקריבים רק במקום אחד, הוֹנֵךְ שתהיה העבודה גיד משפחה אחת  
 המשרתת בשם האומה כלה. והמשפחה הזאת המקודשת, לעבודת האל ראוי שתהיה  
 פנויה משאר מלאכות ועבודות; ולהיות עבודתה בבית ה' בשם האומה כלה ראוי  
 שתהיה פרכסתה מוזמנת לה מאת העם. ואמנם לא היה ראוי שיהיה כל כהן וכל לוי  
 מקבל פרכסתה קבועה, והיה כנדיק כרשע; אבל הניחה התורה ברשות כל איש ואיש  
 מישראל לתת מתנותיו לכל כהן ולכל לוי שירצה, ומתוך כך ישתדלו הכהנים והלוים  
 להיות מרוצים לקבל בכשרון דרכיהם וביושר מעלליהם. ואמנם קרבנות היחיד כלם

Quando alcuno tra voi voglia offrire un sacrificio al Signore, tra gli animali quadrupedi potrete fare il vostro sacrificio della specie bovina e della pecorina (o caprina). (3) Se un olocausto egli è il sacrificio ch'egli vuol fare, (e questo) della specie bovina; lo presenterà (consistente in) un maschio immacolato. All'ingresso del padiglione di congregazione lo presenterà, perchè gli venga accettato, davanti al Signore. (4) Egli poserà la sua mano sul capo dell'olocausto, e questo gli verrà accettato, per espiare per lui. (5) Scannerà il giovenco davanti al Signore, e i figli d'Aronne, sacerdote, ne presenteranno il san-

לחולת הימים, בכל פעמים אשר יעזרו עלי. אם תבואו עונה. יתן תודה לך' וקריב קרבנו, וזוה יתראש בלבו כי מאת ה' היתה לו הטובה, ויבטח בו ויתקן מעלתו, כדי להשאק עליו תמיד תהנה ומחלתו. ואם יהיה בשר יתפלל לאל חידור כדר אדם יבלגו יקריב לפניו קרבן, וכאשר רוח והנלה יעמד לו ישלם כדרו, ויתראש בלבו כי ה' הנילו. ואם יתעא בגגה יביא קרבן, ויתראש בלבו כי אלהיו שלח לו והוא רגז לפניו כבתחלה. ואם לא היתה כפרה לשוגג, היה החוטא אומר בלבו מי יגלני מיד האל הקדש הזה? כי הנה עתה בנלי דעת חטאתי, וקרה אפו בי וישליכני מלפניו, ואין לי תקוה להשיב חמתו; אם כן למה אשתמר עוד מחטוא מהיום והלאה? ואמנם החוטא בזיון לא היה מביא קרבן, כדי שלא יתראש בלבו כמתעבת הגוים הקדמונים, שהאל לוקח שוחד מן החוטאים וסולת להם פשעיהם. ועוד תועלת אחרת היתה בקרבנות היחיד, והוא כי מלכד החלק העגיע מהם לכהנים, הנה גם מה שנשאר לבעלים היו הבעלים מוכרחים לאכלו בתנור עם זולתם, כי לא היו רשאים להשאיר מחנו עד המחרת או עד היום השלישי, ואף לא לחלח בשר הזנח ולהניחו לניחם קוף לירושלם ולאכלו עם בני ביתם; והנה המשלם כדרו לס' על חסד אשר עשה לו היה מוכרח לשמח עמו גם אחרים, ועל ידי זה היה מתקשר בקשר האהבה עם אנשים אשר לא ידע מחמול שלטום, או לפחות היה מהנה מסעודתו העניים והאביונים, ועינין לחטא י"ט ט'. (ג) לרצונו: כתרנומו לרעוה ליה שיהיה הקרבן כרנה לפני ה' לטובה לו לאיש המביאו. רגון בתורה ושאר הספרים הקדמונים אין ענינו Voluntas, ולא רנה velle, וכן כתב גם רמב"ם כאן. (ד) ונרצה לו לבשר עליו: אין קרבן מכפר על עון, אלא על שגגה (חן ממקלת אשמות), והעולה אינה על חטא רק פמתנה להחרות לאדון, לבפר עליו, לכבות על מומיו אשר לא ידע בהם, או לבקש ממנו חסד, וירא שחא יגרם החטא הנלמי ידוע למנוע שאלתו. (ה) ושדמו: וכן והפשיט ונתח, חזר לבעל הקרבן, והוא יעשה קדיו או על ידי מי

עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר־פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:  
 (1) וְהִפְשִׁיט אֶת־הָעֹלָה וְנָתַח אֹתָהּ לְנִתְחֶיהָ:  
 (2) וְנָתְנוּ בְנֵי אֹהֶרֶן הַכֹּהֵן אִישׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ  
 וְעָרְכוּ עֵצִים עַל־הָאִשׁ: (3) וְעָרְכוּ בְנֵי אֹהֶרֶן  
 הַכֹּהֲנִים אֶת הַנִּתְחִים אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־הַפָּדֶר  
 עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאִשׁ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ:  
 (4) וְקָרְבוּ וּכְרָעוּ יָרְחָן בְּמַיִם וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן  
 אֶת־הַכֹּל הַמִּזְבֵּחַ עֲלֶיהָ אִשָּׁה רִיח־נִיחֹחַ  
 לַיהוָה: (5) וְאִם־מִן־הַצֹּאן קָרְבָנוּ מִן־  
 הַבְּשָׂרִים אוֹ מִן־הָעוֹמִים לְעֹלָה זָכַר תָּמִים

## LEVITICO I

gue, e lo spargeranno tutt'attorno sopra l'altare esistente all'ingresso del padiglione di congregazione. (6) E scorticherà l'olocausto, e lo taglierà ne' suoi quarti. (7) E i figli del sacerdote Aronne porranno fuoco sull'altare, e ordineranno legna sopra il fuoco. (8) I sacerdoti figli d'Aronne ordineranno i quarti, la testa, e l'adipe, sulle legna esistenti sul fuoco ch'è sull'altare. (9) Le interiora poi e le gambe ne laverà nell'acqua, ed il sacerdote arderà il tutto sull'altare. È un olocausto, un sacrificio da ardersi, odore propiziatorio, al Signore. (10) Se poi il sacrificio ch'egli vuol offrire in olocausto è del

שרצה, וכן וקרבו וכרעו ירחן במים (למטה פסוק ט') כאמר על צלל הקרבן (עיין בת"ש ע"ט), וכל מה שצריך שיעשהו הכהן כזכר במירוש בכתוב. (4) וקרבו וכרעו

וְקָרִיבְנוּ: (יא) וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יָרֵךְ הַמִּזְבֵּחַ צִפְנָה  
 לְפָנָי יְהוָה וּזְרָקוּ בְנֵי אֹהֶל הַכֹּהֲנִים אֶת־  
 דָּמּוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: (יב) וּנְתַח אֹתוֹ לְנִתְחָיו  
 וְאֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־פָּדְרוֹ וְעַרְךָ הַכֹּהֵן אֹתָם עַל־  
 הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ:  
 (יג) וְהִקְרִיב וְהִכְרִיעַ יָרְחָן בְּמִים וְהִקְרִיב  
 הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּל וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ עֲלֶיהָ הוּא  
 אֲשֶׁה רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה: פ שני (יד) וְאִם מִן־  
 הָעוֹף עֲלֶיהָ קָרְבָּנוֹ לַיהוָה וְהִקְרִיב מִן־הַתְּרִים

## LEVITICO I

bestiame minuto, cioè degli agnelli o dei capretti, lo presenterà (consistente in) un maschio immacolato. (11) Lo scannerà al lato settentrionale dell'altare davanti al Signore; ed i figli d'Aronne, sacerdoti, ne spargeranno il sangue tutt'attorno sopra l'altare. (12) E lo taglierà nei suoi quarti, e (ne taglierà) la testa, e l'adipe; ed il sacerdote gli ordinerà sulle legna, esistenti sul fuoco, ch'è sull'altare. (13) Le interiora poi e le gambe ne laverà nell'acqua, ed il sacerdote presenterà il tutto e l'arderà sull'altare. È un olocausto, un sacrificio da ardersi, odore propiziatório al Signore. (14) E se dei volatili vuole offrire un olocausto al Signore, presenterà il suo sacrificio

ירחץ במים: להסיר לכלוכס לכבוד גבוה (דון יצחק). (יב) את ראשו: לא היה מנחה הראש ולא החלבים, אבל היה כורת הראש (כי נשמטה אין הראש מופרד מן הגוף), והיה מותך החלבים נשכין, ושתי הסעולות האלה אע"פ שאינן נחזק ממש,

או מן־בְּנֵי הַיּוֹנָה אֶת־קֶרְבָּנָו: (טו) וְהִקְרִיבוּ  
הִכְהֵן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וּמֶלֶךְ אֶת־רֹאשׁוֹ וְהִקְטִיר  
הַמִּזְבֵּחַ וְנִמְצָה דָמוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ:  
וְהִסִּיר אֶת־מִרְאָתוֹ בְּנִצָּתָהּ וְהִשְׁלִיךְ אֹתָהּ  
אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ קְדָמָה אֶל־מְקוֹם הַדָּשָׁן: (טז) וְשִׁפֵּעַ  
אֹתוֹ בְּכַנְפָיו לֹא יִבְדִּיל וְהִקְטִיר אֹתוֹ הִכְהֵן  
הַמִּזְבֵּחַ עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ עָלֶיהָ  
הוּא אִשָּׁה רֵיחַ נִיחַח לַיהוָה: ס

## LEVITICO I

delle tortore, o dei giovani colombi. (15) Il sacerdote lo presenterà all'altare, e gli taglierà la testa e l'arderà sull'altare: ed il sangue si farà scolare sulla parete dell'altare. (16) Ne leverà il gozzo, colla sua piuma, e lo getterà presso l'altare, a oriente, nel luogo destinato alla cenere. (17) Lo fenderà, colle ali (attaccate), senza dividere (il corpo in due); ed il sacerdote l'arderà sull'altare, sopra le legna esistenti sul fuoco. È olocausto, sacrificio da ardersi, odore propiziatório, al Signore.

הרי הן כריחה וחמיכה בסכין, וככללו במלת וכתח. (טו) ומלך את ראשו: מתק מן העורף, וכאן היה מחיו את הראש בהחלט ומקטירו לעצמו, ולמטה בחטאת (ה' ח') לא היה מבדיל, לפי שם העוף הוא מועט ואין בו די לקבלו בכלי ולזרקו על המזבח סביב, לכן היה ובמזה דמו על קיר המזבח, וגם בחטאת העוף שב' והזה מדם החטאת לא היה מקובל בכלי, ומה הטעם לא היתה המליקה אלא בראש המזבח, כדי שלא יאבד מהדם כלל (הון יתק). ונמצא: קודם שיקטיר, ואין צורך לפרש וכבר כמזה, אלא שתחלה הזכיר ההקטרה, שהיא העיקר, וזו"מב חזר להזכיר שבשעת המליקה ימטה הדם על קיר המזבח. ורכ"הו כתב שאין הו"יו להסך העבר לעתיד, והוא טעות. (טז) מראתו: מראה לשון מריא, מקום שולעיטין ומכמיכס שם המאכל.



## ב

(א) וְנָפֵשׁ כִּי־תִקְרִיב קָרְבָן מִנְחָה לַיהוָה  
 סֵלֶת יִהְיֶה קָרְבָנוֹ וַיִּצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְנָתַן  
 עָלֶיהָ לְבִנְתָהּ: (ב) וְהִבִּיאָה אֶל־בְּנֵי אֹהֲרֹן  
 הַכֹּהֲנִים וְקִמֵץ מִשֶּׁם מְלֵא קִמְצוֹ מִסֵּלֶתָהּ  
 וּמִשֶּׁמֶנָּה עַל כָּל־לִבְנֹתָהּ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן  
 אֶת־אֲזִכָּרְתָהּ הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁה רִיחַ נִיחֹחַ

## LEVITICO II

## II

(1) Quando taluno voglia presentare al Signore un'offerta farinacea, la sua offerta consisterà in fior di farina, e vi colerà sopra dell'olio, e vi metterà sopra dell'incenso. (2) Egli la recherà ai figli d'Aronne, sacerdoti; ed il sacerdote ne prenderà via pieno il pugno del fior di farina e dell'olio, unitamente a tutto l'incenso, ed arderà sull'altare il suo profumo

(א) מִנְחָה: עִיקְרוֹ שֶׁשׁ נִחַח, כְּעֵס רִיחַ נִיחֹחַ, אַע"פ שֶׁאֵי"כ כְּתֻבָּה הֵמ"ס פְּאִילֵי שְׂרָשִׁית, וְאָמְרוּ מִנְחָה בִּכ"וֹן נִחַח, גַּם אָמְרוּ מִנְחָה בְּכֹלֶם שְׂפָחוֹת. (ב) וְקִמֵץ מִשֶּׁם מְלֵא קִמְצוֹ: אֵינן סֵפֶק שֶׁהִכְהֵן הוּא הַקּוֹמֵץ, שֶׁאֵם לֹא כֵן הִיֵּשׁ לְרִיךְ שִׁיֹּסִיף הַכְּחוּב וְנָתַן עַל כִּפֵּי הַכֹּהֵן; וְזֶה שֶׁלֹּא נִכְתַּב וְקִמֵץ הַכֹּהֵן, הוּא מִכֵּי סְמִיכוֹת מֵלֶת

לַיהוָה: (3) וְהֵנוּתַרְתָּ מִן־הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו  
 קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים מֵאִשֵּׁי יְהוָה: ס (4) וְכִי  
 תִקְרַב קָרְבָן מִנְחָה מֵאַפֵּה תִגּוֹר סֵלֶת חֲלֹת  
 מִצַּת בְּלוּלֹת בְּשֶׁמֶן וּרְקִיקֵי מִצּוֹת מִשְׁחִים  
 בְּשֶׁמֶן: ס (5) וְאִם־מִנְחָה עַל־הַמִּכְבֵּת  
 קָרְבָנְךָ סֵלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן מִצָּה תִהְיֶה:  
 פָּתוּת אֹתָהּ פְתִים וַיִּצְקֵת עָלֶיהָ שֶׁמֶן מִנְחָה (6)

## LEVITICO II

[cioè queste parti dell'offerta, destinate ad esalare profumo].  
 È sacrificio da ardersi al Signore, odore propiziatório. (3) Ed  
 il rimanente dell'offerta farinacea (appartiene) ad Aronne ed  
 ai figli suoi: è cosa santissima [v. VI. 9-11], (porzione ad  
 essi devoluta) dalle cose da ardersi al Signore. (4) E quan-  
 do vorrai presentare un'offerta farinacea da cuocersi in  
 forno, sarà di fior di farina, focacce azzime intrise coll'olio,  
 e focacce di pasta molle unte coll'olio. (5) E se quella che  
 vorrai presentare sarà un'offerta farinacea da cuocersi sulla  
 padella, sarà di fior di farina intrisa coll'olio, non lievitata.  
 (6) La romperai a frusti, e vi colerai sopra dell'olio: è offerta

הכהנים, והכה אומר וקמו והקטיר הכהן, כאילו שני הדברים דבר אחד הם, כי מיד  
 שהיה קומץ היה מקטיר. אובררתה: מעבין ריח, כמו זכרו בין לבנון, וכל לשון זכירה  
 תחלת הוראתו הריח ריח, והושאל על הזכירה, כי זכירת מה שהיה הוא כאדם  
 המרגיש ריח הדבר אחרי עברו מנגד עיניו, והרמז"מן כתב בהסך, כי הריח בקרא  
 זָכַר עפני שהוא דומה לזכרון האומר ראשי הדברים אחר העלום מן המושגים; והוא  
 לא זכר כי כל המלות המורות על פעולות הנפש ל כל מה שאינו מורגש בחוש,

הוא: ס שליש (ז) ואם־מנחת מרחשת  
 קרבנך סלת בשמן תעשה: (ח) והבאת את־  
 המנחה אשר יעשה מאלה ליהוה והקריבה  
 אל־הכהן והגישה אל־המזבח: (ט) והרים  
 הכהן מן־המנחה את־אזבדתה והקטיר  
 המזבחה אשה ריח־ניחח ליהוה: (י) והנותרת  
 מן־המנחה לאהרן ולבניו קדש קדשים  
 מאשי יהוה: (יא) כל־המנחה אשר תקליבו

## LEVITICO II

farinacea. (7) E se quella che vorrai presentare è un' offerta farinacea da farsi in tegghia, sarà fatta di fior di farina (intrisa) nell'olio. (8) Potrai recare al Signore un'offerta farinacea da farsi in qualunque di queste (maniere). Egli [l'oblato] la presenterà al sacerdote, il quale l'accosterà all'altare. (9) Il sacerdote toglierà dall'offerta farinacea il suo profumo [cioè la porzione accennata al v. 2] e l'arderà sull'altare. È sacrificio da ardersi al Signore, odore propiziatorio. (10) Ed il rimanente dell'offerta farinacea (appartiene) ad Aronne ed ai figli suoi: è cosa santissima, (ad essi devoluta) dalle cose da ardersi al Signore. (11) Qualsiasi oblazione farinacea

כלן מלות מושאלות, והוכחו מתחלתן על ענינים מורגשים, והאלה סמורה על הריק  
 קדמה בהכרח למלה סמורה על הזכרון. (ז) מרחשת: עמוקה, לא כן מחבת,  
 ע' ר"ש, וראיה לזה וכל כעשה במחשת (בתוכה) ועל המחבת (עליה) (למטה ז' ט')  
 (רכ"הו). (ח) אשר יעשה מאלה: חולי ראוי לקרוא יעשה, כלו העושה, והוא

לִיהוּהָ לֹא תַעֲשֶׂה חֶמֶץ כִּי כָל־שֶׂאֵל וְכָל־  
 דָּבָשׁ לֹא־תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אִשָּׁה לִיהוּהָ:  
 (יב) קָרְבַּן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ אֹתָם לִיהוּהָ וְאֶל־  
 הַמִּזְבֵּחַ לֹא־יַעֲלוּ לְרִיחַ נִיחָח: (יג) וְכָל־קָרְבַּן  
 מִנְחָתְךָ בַּמֶּלַח תִּמְלַח וְלֹא תִשְׁבִּית מֶלַח  
 בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל מִנְחָתְךָ עַל כָּל־קָרְבַּנְךָ  
 תִּקְרִיב מֶלַח: ס (יד) וְאִם־תִּקְרִיב מִנְחָת  
 בְּכוֹרִים לִיהוּהָ אָבִיב קִלְוֵי בָאֵשׁ גֵּרֶשׁ כַּרְמֶל

## LEVITICO II

che presentiate al Signore, non si farà di lievitato; poichè di nessun lievito, nè d'alcun miele, dovete ardere sacrificio da ardersi al Signore. (12) In offerta di primizie li presenterete al Signore, ma sull'altare non saliranno per odore propiziatore. (13) E qualsiasi offerta farinacea che presenterai, la salerai col sale, e non ometterai dalla tua offerta farinacea il sale, (simbolo) di riconciliazione col tuo Dio. Sopra qualunque tuo sacrificio presenterai del sale. (14) E se presenterai al Signore un'offerta di primizie; di grano quasi maturo, abbrustolito al fuoco, (indi) franto, come si frange il grano fresco,

הזכר אח"כ והקריבה אל הכהן. (יג) מלח ברית אלהיך: עד היום הזה נשאי הערביים כשכורמים ברית מציאים כלי של מלח ואוכלים יחד פת במלח (רח"), והנה זה היה מנהג ידוע בימי קדם בצרעות המזרח שהברית נכרת במלח, ואמנם כל קרבן הוא לרעות ולפיים האל ולהציאו עמנו בברית, ולפיכך נוס לתת מלח בכל קרבן וקרא לאתו מלח מלח ברית אלהיך, כי זו אחת כורת ברית עם אלהיך. (יד) מנחת

תִּקְרִיב אֶת מִנְחַת בְּכוֹרֶיךָ: (טז) וְנָתַתְּ עָלֶיהָ  
 שֶׁמֶן וְשִׁמְתָה עָלֶיהָ לְבִנְהָ מִנְחָה הוּא: (טז)  
 וְהִקְטִיר-הִכִּהֶן אֶת-אִזְכָּרְתָהּ מִגִּרְשָׁהּ וּמִשְׁמֶנָּה  
 עַל-כָּל-לְבַנְתָּהּ אִשָּׁה לִיהוָה: פ

## ג

רביע (א) וְאִסְיִבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ אִם מִן  
 הַבָּקָר הוּא מִקְרִיב אִסְיִבַר אִם-נִקְבָּה תָּמִים

## LEVITICO II-III

presenterai la tua oblazione di primizie. (15) Vi metterai sopra dell'olio, e vi porrai sopra dell'incenso: ella è una oblazione farinacea. (16) Il sacerdote ne arderà il profumo, (una parte cioè) del suo grano franto e del suo olio, unitamente a tutto il suo incenso. È sacrificio da ardersi al Signore.

## III

(1) E se il suo sacrificio è un sacrificio di contentezza [ai rendimento di grazie, e pagamento d'un voto]; se vuol presentarlo della specie bovina, sia maschio o femmina, imma-

בְּכוֹרִים: לפי הפשט הוא של יחיד הנאה בכזבה, (כדברי רח"צ) ואיכנה של זכור,  
 ומלת אס כמשמעה. בר"שי כ"י לשון שזירה וטחיכה גסה (לא גורסה), וכן ב"ל.  
 (א) זבח שלמים: כמו זבחי שלמים עלי היום שלמותי כדרי על כן וגו', הוא  
 זבח של שמחה ונאכל בזבחה להרבות השמחה והשלום בעולם, ואולי כקרא כן מפני

יִקְרִיבֵנוּ לִפְנֵי יְהוָה: (ב) וְסָמַךְ יָדוֹ עַל־רֹאשׁ  
 קַרְבָּנוֹ וּשְׁחָטוֹ פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּזְרָקוּ בְּנֵי  
 אֱהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:  
 (ג) וְהִקְרִיב מִזְבֵּחַ הַשְּׁלָמִים אִשָּׁה לַיהוָה אֶת־  
 הַחֶלֶב הַמִּכֶּסֶה אֶת־הַקָּרֵב וְאֵת כָּל־הַחֶלֶב  
 אֲשֶׁר עַל־הַקָּרֵב: (ד) וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־  
 הַחֶלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכֶּסֶלִים וְאֶת־  
 הַיִּתְרֹת עַל־הַכֶּבֶד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירְנָה:  
 (ה) וְהִקְטִירוּ אֹתוֹ בְּנֵי־אֱהֲרֹן הַמִּזְבֵּחַ עַל־  
 הָעֵלָה אֲשֶׁר עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אִשָּׁה  
 רִיחַ נִיחַח לַיהוָה: פ (ו) וְאִם־מִן־הַצֹּאֵן

## LEVITICO III

colato lo presenterà innanzi al Signore. (2) Poserà la sua mano sul capo del suo sacrificio, e lo scannerà all'ingresso del padiglione di congregazione: e i figli d'Aronne sacerdoti ne spargeranno il sangue sopra l'altare, tutt'attorno. (3) Del sacrificio di contentezza egli offrirà in sacrificio da ardersi al Signore, il sevo che cuopre le interiora, e tutt'il sevo ch'è sulle interiora. (4) E i due reni, ed il sevo ch'è sopra di essi, che sta (cioè) sui fianchi; e la rete ch'è sul fegato, cui leverà insieme ai reni. (5) I figli d'Aronne arderanno [il sevo] sopra l'altare, insieme agli obocausti esistenti sopra le legna che sono sul fuoco. È un sacrificio da ardersi al Signore, odore propiziatorio. (6) E se il sacrificio ch'egli fa al Signore per

קִרְבָּנוּ לְזִבַח שְׁלָמִים לַיהוָה זָכָר אִו נִקְבָּה  
 תָּמִים יִקְרִיבוּנוּ: (ז) אִם־כֶּשֶׁב הוּא־מִקְרִיב אֶת־  
 קִרְבָּנוּ וְהִקְרִיב אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה: (ח) וְסָמַךְ  
 אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁ קִרְבָּנוּ וְשַׁחֲט אֹתוֹ לִפְנֵי  
 אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אֹהֶל־אֶת־דָּמוֹ עַל־  
 הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: (ט) וְהִקְרִיב מִזִּבַּח הַשְּׁלָמִים  
 אִשָּׁה לַיהוָה חֶלְבוֹ הָאֲלִיָּה תְּמִימָה לְעֹמֶת  
 הָעֵצָה יְסִירָנָה וְאֶת־הַחֶלֶב הַמְּכַסֶּה אֶת־  
 הַקָּרֵב וְאֵת כָּל־הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקָּרֵב:  
 (י) וְאֵת שְׁתֵּי הַבָּלִיֹּת וְאֶת־הַחֶלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן

## LEVITICO III

sacrificio di contentezza è del bestiame minuto; maschio o femmina, immacolato lo presenterà. (7) Se della specie pecorina offre il suo sacrificio, lo presenterà innanzi al Signore. (8) E poserà la sua mano sul capo del suo sacrificio, e lo scannerà davanti al padiglione di congregazione, e i figli d'Aronne ne spargeranno il sangue sopra l'altare tutt' attorno. (9) Del sacrificio di contentezza offrirà in sacrificio da ardersi al Signore il sevo, la coda intera, cui leverà vicino alla spina dorsale, ed il sevo che cuopre le interiora, e tutto il sevo ch'è sulle interiora. (10) E i due reni, ed il sevo ch'è sopra di essi,

זשגלמה החזוה והתומלת. (ז) העצה: כי דומה לעץ שיזנאים ממנו עכפים (רכ"ה).  
 (ד) רמ"זמן חרגם ממנו קרבנו, מאותו קרבנו, ואיננו כהן.

אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיִּתְרֹת עַל־הַכְּבֹד  
 עַל־הַכְּלִיֹּת יִסִּירֶנָּה: (יא) וְהִקְטִירוּ חִבְהֵן  
 הַמִּזְבֵּחַ לֶחֶם אִשָּׁה לַיהוָה: פ (יב) וְאִם־  
 עֹז קָרְבָּנוּ וְהִקְרִיבוּ לִפְנֵי יְהוָה: (יג) וְסִמְךָ  
 אֶת־יָדוֹ עַל־רֵאשׁוֹ וְשַׁחֲט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל  
 מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְנֵי אֹהֶלן אֶת־דָּמֹו עַל־הַמִּזְבֵּחַ  
 סָבִיב: (יד) וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ קָרְבָּנוֹ אִשָּׁה לַיהוָה  
 אֶת־הַחֶלֶב הַמִּכְסֶּה אֶת־הַקָּרֶב וְאֵת כָּל־  
 הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקָּרֶב: (טו) וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלִיֹּת  
 וְאֶת־הַחֶלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים  
 וְאֶת־הַיִּתְרֹת עַל־הַכְּבֹד עַל־הַכְּלִיֹּת יִסִּירֶנָּה:

## LEVITICO III

che sta (cioè) sui fianchi; e la rete ch'è sul fegato, cui leverà  
 insieme ai reni. (11) Il sacerdote l'arderà sull'altare; è cibo,  
 sacrificio (cioè) da ardersi, al Signore. (12) E se della specie  
 caprina è il suo sacrificio, lo presenterà innanzi al Signore.  
 (13) E poserà la sua mano sul capo suo, e lo scannerà in-  
 nanzi al padiglione di congregazione, e i figli d'Aronne ne  
 spargeranno il sangue sopra l'altare tutt'attorno. (14) E ne  
 offrirà in sacrificio, (cioè) da ardersi al Signore, il sevo che  
 cuopre l'interiora, e tutt'il sevo ch'è sull'interiora. (15) E i  
 due reni, ed il sevo ch'è sopra di essi, che sta (cioè) sui  
 fianchi, e la rete ch'è sul fegato, cui leverà insieme ai reni.



(מ) וְהִקְטִירֶם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחַ לַחֵם אִשָּׁה לְרִיחַ  
 גִּיחַח כָּל־חֵלֶב לַיהוָה: (י) חֲבַת עוֹלָם  
 לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם כָּל־חֵלֶב וְכֹל־  
 דָּם לֹא תֹאכְלוּ: פ

## ד

הַמִּישֵׁי (א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:  
 (ב) דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר נֹפֵשׁ כִּי־תַחַטָּא  
 בַּשִּׁגָּה מְכֹל מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ  
 וַעֲשֵׂה מֵאַחַת מֵהֵנָּה: (ג) אִם הִכִּהֵן הַמִּישֵׁי

## LEVITICO III-IV

(16) Ed il sacerdote gli arderà sull'altare: è cibo, sacrificio (cioè) da ardersi per odore propiziatario. Ogni sevo appartiene al Signore. (17) Statuto perpetuo per tutte l'età avvenire, in tutte le vostre sedi: alcun sevo ed alcun sangue non mangerete.

## IV

(1) Ed il Signore parlò a Mosè, con dire: (2) Parla ai figli d'Israel con dire: Una persona che manchi in errore contro uno di tutt'i precetti del Signore che ingiungono di non fare: ed operi contro uno di quelli.... (3) S' egli è il sacerdote unto

(ב) מְכֹל מִצְוֹת.... וַעֲשֵׂה מֵאַחַת: כַּגֵּד אַחַת, כְּמוֹ לֹא רָשַׁעְתִּי מֵאַלְמִי, וְכֵן יִשְׁמָעֵל בַּשִּׁגָּה מִקְדָּשֵׁי ה', וְכֵן וְאֵת אֲשֶׁר מֵטֹא מִן הַקֹּדֶשׁ יִשְׁלֹם. (ג) לְאַשְׁמַת הָעָם:

יִחַטֵּא לְאַשְׁמַת הָעַם וְהִקְרִיב עַל חַטָּאתוֹ  
 אִשֶּׁר חָטָא פֶּר בֶּן־בָּקָר תָּמִים לַיהוָה  
 לְחַטָּאת: (ה) וְהֵבִיא אֶת־הַפֶּר אֶל־פֶּתַח אֹהֶל  
 מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁ  
 הַפֶּר וְשָׁחַט אֶת־הַפֶּר לִפְנֵי יְהוָה: (ו) וְלָקַח  
 הַכֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ מִדָּם הַפֶּר וְהֵבִיא אֹתוֹ אֶל־  
 אֹהֶל מוֹעֵד: (ז) וְשָׁבַל הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ בְּדָם  
 וְהִזָּה מִן־הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה אֶת־

## LEVITICO IV

che pecchi, in guisa che il popolo avrebbe a divenirne colpevole; presenterà al Signore, pel peccato da lui commesso, un giovine toro, immacolato, in sacrificio di aspersione. (4) Recherà il toro all'ingresso del padiglione di congregazione, innanzi al Signore, e poserà la sua mano sul capo del toro, e scannerà il toro innanzi al Signore. (5) Il sacerdote unto prenderà del sangue del toro, e lo porterà nel padiglione di congregazione. (6) Il sacerdote intingerà il suo dito nel sangue, e spruzzerà di quel sangue sette volte innanzi al Signore, verso

שהעם נושא עון חטאינו, ונעבש על ידם, כענין הגוי גם לדיק תהרג, וכן נחמת  
 השחתת המכסה גורמת תקלות רבות לעמו; אבל הקדמונים היו מואמינים שהעם נעבש  
 ממש על חטאת המכסה, גם יתכן כדברי ר"שי שהם תלויין בו לכפר עליהם, וכו"ע.  
 חטאת: היא היא אשם, אך נקרא חטאת כשעוין בו חטוי על קרנות המזבח,  
 ומכני שקוראים להוזה חטוי כד"א מחטאי נאזוב ע"כ נקרא הקרבן הזה חטאת,  
 לא מפני שזא על חטא. וכן אנקלום (למטה ו' י"ט) תרגם הכהן המחטא אותם, כהכא

פְּנֵי פֶרֶכֶת הַקֹּדֶשׁ: (7) וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־הַדָּם  
עַל־קַרְנֹת מִזְבֵּחַ קִטְוֹת הַסַּמִּים לְפָנָי יְהוָה  
אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל־דַּם הַפָּר יִשְׁפֹךְ  
אֶל־יְסוּד מִזְבֵּחַ הָעֹלָה אֲשֶׁר־פָּתַח אֹהֶל  
מוֹעֵד: (8) וְאֶת־כָּל־חֵלֶב פֶּר הַחֲטָאת יָרִים  
מִמֶּנּוּ אֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה עַל־הַקָּרֵב וְאֵת  
כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקָּרֵב: (9) וְאֵת שְׁתֵּי  
הַכְּלָיִת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר־עֲלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל־  
הַכְּסָלִים וְאֶת־הֵיתָרָת עַל־הַכְּבֹד עַל־הַכְּלָיִת  
יְסִירָנָה: (10) כָּאֲשֶׁר יוֹרֵם מִשּׁוֹר זֶבַח הַשְּׁלָמִים

## LEVITICO IV

la portiera del Santuario. (7) Il sacerdote metterà di quel sangue sulle prominente dell'altare del profumo aromatico, ch'è innanzi al Signore, nel padiglione di congregazione: e tutto il (restante del) sangue del toro verserà al (sito detto il) fondamento dell'altare degli olocausti, ch'è all'ingresso del padiglione di congregazione. (8) E tutt'il sevo del toro di sacrificio d'aspersione ne leverà in tributo, il sevo che cuopre sulle interiora, e tutto il sevo ch'è sulle interiora; (9) E i due reni, ed il sevo ch'è sopra di essi, che sta (cioè) sui fianchi; e la rete ch'è sul fegato, cui leverà insieme ai reni: (10) Appunto

דמכפר נדמה, הזכיר הדם שבו היו ההזיות. ורק בקרבן עולה ויורד כשהעני מניח  
עשירית האיפה סלה למטאת אין גם קטוי כי אין גם דם, ומכל מקום נקראת מטאת

וְהִקְטִירְם־הַכֹּהֵן עַל־מִזְבַּח־הָעֹלָה: (יא) וְאֶת־עוֹר  
הַפָּר וְאֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ עַל־רֵאשׁוֹ וְעַל־כַּרְעוֹ  
וְקָרְבוֹ וּפְרָשׁוֹ: (יב) וְהוֹצִיא אֶת־כָּל־הַפֶּר אֶל־  
מַחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מְקוֹם טְהוֹר אֶל־שַׁפְךְ  
הַדָּשָׁן וְשָׂרַף אֹתוֹ עַל־עֵצִים בָּאֵשׁ עַל־שַׁפְךְ  
הַדָּשָׁן יִשְׂרָף: פ (יג) וְאִם כָּל־עֲדַת  
יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ וְנִעְלַם דְּבַר מֵעֵינֵי הַקָּהָל וְעָשׂוּ  
אֶחָת מִכָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־תַעֲשִׂינָהּ  
וְאִשְׁמוּ: (יד) וְנִודְעָה הַחֲטָאת אֲשֶׁר חָטְאוּ

## LEVITICO IV

come (il sevo) verrà levato in tributo dal bue di sacrificio di contentezza; ed il sacerdote gli arderà sull'altare degli olocausti. (11) La pelle poi del toro, e tutta la sua carne, insieme al suo capo ed alle sue gambe, e le sue interiora e le sue fecce: (12) Tutto (in somma) il toro trarrà fuori del campo, in un luogo puro, là dove si versa la cenere, e lo abbrucierà sopra le legna; sul luogo del versamento della cenere sarà abbruciato. (13) E se tutta la congrega d'Israel fallerà, una qualche cosa restando ignota al corpo della nazione, in guisa che facciano una di quelle cose ch' il Signore ha comandato che non si facciano, e (poi) si conoscano colpevoli: (14) Co-

מפני שהיא באה תמורת הכשנה או בני היוכה. (יא) ואת עור הפר: דבק למטה.  
(יג) כל עדת ישראל: כמשמעו, כל הקהל; והוא חסר לא יהיה רק בשגגת המכהיגים  
והסופטים, אבל הכתוב לא הזכיר הסנהדרין ולא הזכיר כלל הוראת ז", ולפי הפשט  
אחד הוא שתהיה השגגה בעבור הוראת ז", או הוראת הכהן הגדול או המלך,

עֲלֶיהָ וְהִקְלִיבוּ הַקָּהָל פֶּרֶךְ בֶּן־בָּקָר לְחֻטָּאת  
וְהֵבִיאוּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד: (מ) וְסִמְכוּ  
זַקְנֵי הָעֵדָה אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הַפֶּרֶךְ לִפְנֵי  
יְהוָה וְשָׁחַט אֶת־הַפֶּרֶךְ לִפְנֵי יְהוָה: (מז) וְהֵבִיא  
הַכֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ מִדַּם הַפֶּרֶךְ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד:  
(נ) וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶצְבָּעוֹ מִן־הַדָּם וְהִזָּה שֶׁבַע  
פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה אֶת פְּנֵי הַפָּרְכָת: (ס) וּמִן־  
הַדָּם יִתֵּן יַעַל־קֶרְנֵת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי  
יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת כָּל־הַדָּם  
יִשְׁפֹךְ אֶל־יְסוֹד מִזְבֵּחַ הָעֹלָה אֲשֶׁר־פָּתַח אֹהֶל

## LEVITICO IV

nosciuta la mancanza nella quale sono incorsi, il corpo della nazione presenterà un giovine toro in sacrificio di aspersione, e lo recheranno innanzi al padiglione di congregazione. (15) Gli anziani della congrega poseranno le loro mani sul capo del toro innanzi al Signore, e si scannerà il toro innanzi al Signore. (16) Ed il sacerdote unto recherà del sangue del toro nel padiglione di congregazione. (17) Il sacerdote bagnerà il suo dito del sangue, e spruzzerà sette volte innanzi al Signore, verso la portiera. (18) E di quel sangue metterà sulle prominente dell'altare situato innanzi al Signore, ch'è (cioè)

או שמחיה ללח מורה. (ז) וטבל פון הדם: ע' רכ"טו למעס י"ד י"ג.

מוֹעֵד: (יט) וְאֵת כָּל־חֵלְבוֹ יָרִים מִמֶּנּוּ וְהִקְטִיר  
הַמִּזְבֵּחַ: (כ) וְעִשָּׂה לְפָר בְּאִשֶּׁר עֲשָׂה לְפָר  
הַחֲטָאת בֵּן יַעֲשֶׂה־לוֹ וּכְפָר עֲלֵהֶם הַכֹּהֵן  
וְנִסְלַח לָהֶם: (כא) וְהוֹצִיא אֶת־הַפָּר אֶל־מִחוּץ  
לַמִּחֲנֶה וְשָׂרַף אֹתוֹ בְּאִשֶּׁר שָׂרַף אֵת הַפָּר  
הָרִאשׁוֹן חֲטָאת הַקֹּהֵל הוּא: פ (כב) אִשֶּׁר  
נָשִׂיא יִחַטֵּא וְעֲשָׂה אֶחָת מִכָּל־מִצְוֹת יְהוָה  
אֲלֵהֶיו אִשֶּׁר לֹא־תַעֲשִׂינָהּ בְּשִׁנְיָהּ וְאִשָּׁם:  
(כג) אִוְהוֹדַע אֵלָיו חֲטָאתוֹ אִשֶּׁר חֲטָא בָּהּ

## LEVITICO IV

nel padiglione di congregazione: e tutto il (restante del) sangue verserà al fondamento dell'altare degli olocausti, esistente all'ingresso del padiglione di congregazione. (19) E tutt' il sevo ne leverà in tributo e l'arderà sull'altare. (20) Farà di questo toro, come fece [cioè come farebbe] del (suo proprio) toro di sacrificio d'aspersione, così appunto [come qui sopra 3-12] farà di esso. Così il sacerdote propizierà per essi, e verrà loro perdonato. (21) Trarrà il toro fuori del campo, e l'abbrucierà come ha [cioè come avrebbe] abbruciato il toro antecedente. Egli è questo il sacrificio d'aspersione del corpo della nazione. (22) Accadendo che un principe [vale a dire il capo politico della nazione] pecchi, e faccia in errore una di quelle cose ch' il Signore suo Dio ha comandato che non si facciano, e (poscia) si conosca colpevole; (23) O gli venga fatta

(כג) או הודיע: ואשם (מענמו) או הודע אליו ע"י אחרים (רש"ם). או הודיע אליו:

וְהֵבִיא אֶת־קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים זָכָר תָּמִים׃  
 (כד) וְסָמַךְ יָדוֹ עַל־רֹאשׁ הַשְּׂעִיר וְשָׁחַט אֹתוֹ  
 בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִשְׁחָט אֶת־הָעֵלָה לִפְנֵי יְהוָה  
 חֲטָאת הוּא׃ (כה) וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם הַחֲטָאת  
 בְּאֵצְבָעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֹת מִזְבֵּחַ הָעֵלָה וְאֶת־  
 דָּמּוֹ יִשְׁפֹךְ אֶל־יְסוֹד מִזְבֵּחַ הָעֵלָה׃ (כו) וְאֶת־  
 כָּל־חֵלְבוֹ יִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ כַּחֲלֵב זֶבַח  
 הַשְּׁלָמִים וְכֹפֶר עָלָיו הַכֹּהֵן מִחֲטָאתוֹ וְנִסְלַח

## LEVITICO IV

conoscere la mancanza in cui è incorso: porterà il suo sacrificio, (cioè) un capretto, maschio, immacolato. (24) E poserà la sua mano sul capo del capretto, e lo scannerà innanzi al Signore, nel luogo ove scannansi gli olocausti. È sacrificio di aspersione. (25) Ed il sacerdote prenderà col dito del sangue del sacrificio d'aspersione, e lo metterà sulle prominente dell'altare degli olocausti, ed il (restante del) suo sangue verserà sul fondamento dell'altare degli olocausti. (26) E tutt' il suo sevo arderà sull'altare, come il sevo del sacrificio di contentezza. Così il sacerdote propizierà per lui riguardo al suo pec-

על נפש כי מי שלח הכיר קטלו חלל חזק שהדיעוהו חזרים יעטרך כפרה גדולה ממי  
 שהכיר והדום מעצמו לכך הוסיף או הדע אליו, לומר כי תורה אחת להם (אח"ס), ולא  
 הזכיר זה בכ"ג כי לרוב קדושתו חזן לחזור אותו שיעלים עיניו מחטאתו או שיטעם  
 צמוד ויאמר שוגג הייתי (הכ"ל), ובקהל לא חזר או הדע כי אי אפשר בלאו הכי,  
 כי לא יתכן שהעם כלו כל אחד ואחד בפני עצמו יכירו החטאת ובהכרח קצת מהם  
 יפקחו עיני חברים ויריעום החטאת. ואמנם מה שאמר נקטאת הקהל ונדעה

לו: פ ששי (כו) וְאִם־נִפְשׁ אַחַת תַּחֲטָא  
 בְּשִׁגְגָה מִעַם הָאָרֶץ בְּעִשְׂתָּהּ אַחַת מִמִּצְוֹת  
 יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־תַעֲשִׂינָהּ וְאָשִׁים: (כז) אֹ הוֹדַע  
 אֵלָיו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהִבִּיא קָרְבָּנוֹ שְׁעִירַת  
 עִזִּים תְּמִימָה נִקְבָּה עַל־חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא:  
 (כח) וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחֲטָאת וְשָׁחַט  
 אֶת־הַחֲטָאת בְּמִקְוֹם הָעֵלָה: (כט) וְלָקַח הַכֹּהֵן  
 מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֵלָה  
 וְאֶת־כָּל־דָּמָהּ יִשְׁפֹךְ אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ:  
 (לא) וְאֶת־כָּל־חֵלְבָהּ יִסִּיר כַּאֲשֶׁר הוֹסַר הֶחָלֶב

## LEVITICO IV

cato, e gli verrà perdonato. (27) E se una persona del popolo peccherà in errore, facendo una di quelle cose ch' il Signore ha comandato che non si facciano, e (poi) si conosca colpevole; (28) O gli venga fatto conoscere la mancanza da lui commessa; porterà il suo sacrificio, (cioè) una capretta, immacolata, femmina, pel peccato che commise. (29) E poserà la sua mano sul capo del sacrificio d'aspersione, e scannerà il sacrificio d'aspersione, nel luogo degli olocausti. (30) Ed il sacerdote prenderà del suo sangue col dito, e lo metterà sulle prominente dell'altare degli olocausti, e tutto il (restante del) suo sangue verserà al fondamento dell'altare. (31) E tutt' il

הקטאת, הכוונה אז כאשר תהיה הקטאת ידועה להם יעשו כך וכך. (לא) לריח



מֵעַל־זִבַּח הַשְּׁלָמִים וְהַקְטֹרֶת הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחַ  
לְרִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה וְכִפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְנִסְלַח  
לּוֹ: פ (לב) וְאִם־כֹּבֵשׁ יָבִיא קָרְבָּנוֹ לַחֲטָאת  
נִקְבָּה תְּמִימָה יְבִיאָנָה: (לג) וְסַמָּךְ אֶת־יָדוֹ  
עַל רֹאשׁ הַחֲטָאת וְשַׁחֲט אֹתָהּ לַחֲטָאת  
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשַׁחֲט אֶת הָעֹלָה: (לד) וְלָקַח  
הַכֹּהֵן מִדַּם הַחֲטָאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֹת  
מִזְבֵּחַ הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־דָּמָה יִשְׁפֹךְ אֶל־יְסוֹד  
הַמִּזְבֵּחַ: (לה) וְאֶת־כָּל־חֵלְבֵהּ יִסֹּר כַּאֲשֶׁר יוֹסֵר

## LEVITICO IV

sevo ne leverà, come levasi il sevo dal sacrificio di conten-  
tezza, ed il sacerdote l'arderà sull'altare, in odore propiziatório  
al Signore. Così il sacerdote propizierà per lui, e gli verrà per-  
donato. (32) E se della specie pecorina porterà la sua offerta  
per sacrificio di aspersione, lo porterà (consistente in) una  
femmina immacolata. (33) E poserà la sua mano sul capo del  
sacrificio d'aspersione, e lo scannerà per sacrificio d'aspersione,  
nel luogo ove scannansi gli olocausti. (34) Ed il sacerdote pren-  
derà col dito del sangue del sacrificio d'aspersione, e lo met-  
terà sulle prominenze dell'altare degli olocausti, e tutt' il (resto  
del) suo sangue verserà al fondamento dell'altare. (35) E tutt'il

בִּידוּחַ לַה': לַסּוּיֹת הַקְּרִבְנוֹת הַאֵלֶּה נָחִים עַל חַטָּא, הוֹסִיף הַמִּלִּינָה הַזֹּאת לַסְּחִיעַ  
זֶה־סְחִינִים וְרִנָּיִם לַפְּנֵי וְעוֹלִים לַפְּנֵי לְרִיחַ נִיחֹחַ כַּאֲשֶׁר הַקְּרִבְנוֹת. (לד) עַל  
אֲשֶׁר ה': יִקְעֵר הַסְּחִינִים הַאֵלֶּה עַל גְּבֵי עוֹלֹת הַמִּזְבֵּחַ, וְאֲחֶר אֲשֶׁר ה' הַמְּנַחֲמִים עַל

חֶלְב־הַכֶּשֶׁב׃ מִזֵּבַח הַשְּׁלָמִים וְהַקְטִיר הַכֹּהֵן  
 אִתְּם הַמִּזְבֵּחַ עַל אֲשֵׁי יְהוָה וּכְפָר עָלָיו  
 הַכֹּהֵן עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא וְנִסְלַח לוֹ: פ

## ה

(א) וּנְפֹשׁ בִּיתְחַטָּא וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים  
 וְהוּא עֵד אִם רָאָה אוֹ יָדַע אִם־לֹא יִגִּיד

## LEVITICO IV-V

suo sevo leverà, come levasi il sevo dell'agnello dal sacrificio di contentezza; ed il sacerdote l'arderà sull'altare, sopra le (altre) cose da ardersi al Signore. Così il sacerdote propizierà per lui riguardo al peccato che commise, e gli sarà perdonato.

## V

(1) Una persona poi che pecchi, ascoltando uno scongiuro [col quale uno eccita gli astanti a deporre in tribunale quel che sanno in suo favore], mentre fu testimone (della cosa in quistione), avendo veduto (il fatto), o essendone in cogni-

הַמִּזְבֵּחַ, לְבַלְתִּי יִקְשׁוּב הַכֹּהֵן שְׁאִין רָאוּי שִׁיהוּ חֲלָבֵי הַחַטָּאת עוֹמְדִים עַל גְּזֵי הָעוֹלָם.  
 וְאִמְכֵס חֲמֹר שְׂמֵי הַמַּלְיָנוֹת הָאֵלֶּה (לְרִישׁ נִיחּוֹחַ לֵה', וְעַל אֲשֵׁי ה') כֹּהֵן וְלֹא לַמַּעֲלָה,  
 לְבַלְתִּי נִקְשׁוּב שׁוֹם לַמַּעֲלָה הַקּוֹטֵף (הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל, הַעֲדָה אוֹ הַנְּשִׂיא), לְפִיכֵךְ לֹא הִזְכִּיר  
 זֶה אֵלֶּה כִּשְׁהַקּוֹטֵף הוּא כִּפֵּשׁ מַעַס הָאֵרֶץ.

(א) וּשְׁפַעַת קוֹל אֱלֹהִים וְגו': עֲבִינוּ שֶׁנִּשְׁבַּע לִשְׁקֹר, וְחֲמֹר וְשִׁמְעָה כִּי כֵן הִים  
 הַמְּכַהֵג שֶׁלֹּא לְבַטָּח הָאֵלֶּה וְהַקְּלָלָה בְּפִיו, רַק אֲחֵרִים הִים מַשְׁבִּיעִים אוֹתוֹ וְהוּא עוֹכֵס  
 אִתּוֹ כַּעֲבִין הַסּוֹטֵם, אֲנִל שְׁבִיעַם שְׁאִין עִמָּם חֵלֶם הִים מוֹנִיחֵם מִפִּי וּבִקְרָאת שְׁבִיעַת

וְנָשָׂא עֹנוֹן: (ב) אֹו נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע בְּכַל־דָּבָר  
 טָמֵא אֹו בְּנִבְלַת חַיָּה טָמְאָה אֹו בְּנִבְלַת  
 בְּהֵמָה טָמְאָה אֹו בְּנִבְלַת שֵׂרֶץ טָמֵא וְנִעְלַם  
 מִמֶּנּוּ וְהוּא טָמֵא וְאֲשָׁם: (ג) אֹו כִּי יִגַּע בְּטָמְאֹת  
 אָדָם לְכֹל טָמְאָתוֹ אֲשֶׁר יִטְמָא בָּהּ וְנִעְלַם  
 מִמֶּנּוּ וְהוּא יֵדַע וְאֲשָׁם: (ד) אֹו נֶפֶשׁ כִּי תִשָּׁבַע

## LEVITICO V

zione, nel qual caso, non deponendo, incorre in peccato; (2) O persona che abbia toccato qualsisia cosa impura, sia il cadavere di qualche fiera impura, o il cadavere d'alcun animale domestico impuro, o il cadavere di qualche brulicante [piccolo quadrupede, v. XI, 29] impuro, e ciò gli sia stato ignoto, e sia rimasto impuro, [ed abbia mangiato cosa sacra, o sia entrato nel Tempio], e (poi) si conosca colpevole; (3) O abbia toccato qualche impurità umana, qualunque immondizia, per cui uno può divenire impuro, e ciò gli sia stato ignoto, e sia rimasto impuro, [ed abbia mangiato cosa sacra, o sia entrato nel Tempio], e (poi) si conosca colpevole; (4) O persona che abbia giurato, obbligandosi colle proprie

צטוי, ופיא להרע או להיטיב לעצמו. והנה זה לכדו הוא מויד, ואותם שלמטה שוגגים  
 וככלל זה עמהם כי שומע האלה מורה היתר לעצמו ואומר בלבו למה אחתייב אני  
 להחזעבר על ריב לא לי ולהיעיד עדות לזה? ולמה אגרום נזק לבעל ריבו? ולדעת רב"ה  
 חלבד הקרבן לא יבסר לו אם לא ירצה את חברו אם בהמכעו מהיעיד לו גרם לו  
 נזק. (ב) ונעלם ממנו והוא טמא: ואכל קדש או בא אל המקדש (ר"ז) או שנגע  
 באחרים ולא הזהירם שהוא טמא (א"ס). (ג) ברש"י ז"ל ונעלם והוא ידע (לא ולא  
 ידע), כלומר ר"זי מקדש אם כעלם איך ידע, ומתוך תחלה ידע אח"כ שכת, ועיין  
 ספר הזכרון ושפתי סתמים. (ד) לכל אשר יבטא האדם: כולל הכל אפי' דברים

לְבָטָא בְשִׁפְתַיִם לְהַרְעִיאוּ לְהִיטִיב לְכֹל  
 אֲשֶׁר יִבְטָא הָאָדָם בְּשִׁבְעָה וְנַעֲלֵם מִמֶּנּוּ  
 וְהוּא יִדַּע וְאִשָּׁם לְאַחַת מֵאלֹהֵי: (ח) וְהָיָה כִּי-  
 יִאִשָּׁם לְאַחַת מֵאלֹהֵי וְהִתְוֹדָה אֲשֶׁר חָטָא  
 עָלָיָה: (ט) וְהִבִּיא אֶת-אִשְׁמוֹ לִיהוָה עַל  
 חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא נִקְבָּה מִן-הַצֹּאֵן כְּשִׁבְה  
 אוֹ-שְׁעִירַת עֲזִים לְחַטָּאת וּכְפָר עָלָיו הַכֹּהֵן  
 מִחַטָּאתוֹ: (י) וְאִם-לֹא תִגִּיעַ יָדוֹ דֵּי שֶׁה  
 וְהִבִּיא אֶת-אִשְׁמוֹ אֲשֶׁר חָטָא שְׁתֵּי תָרִים  
 אוֹ-שְׁנֵי בְנֵי-יוֹנָה לִיהוָה אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד  
 לְעֹלָה: (יא) וְהִבִּיא אֹתָם אֶל-הַכֹּהֵן וְהִקְרִיב  
 אֶת-אֲשֶׁר לְחַטָּאת רִאשׁוֹנָה וּמֶלֶק אֶת-רִאשׁוֹ  
 מִמּוֹל עֲרָפוֹ וְלֹא יִבְדִּיל: (יב) וְהָיָה מִדָּם  
 הַחַטָּאת עַל-קִיר הַמִּזְבֵּחַ וְהִנְשָׂאָר בְּדָם יִמְצָה  
 אֶל-יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ חַטָּאת הוּא: (יג) וְאֶת-הַשְּׁנֵי  
 יַעֲשֶׂה עֹלָה כַּמִּשְׁפֵּט וּכְפָר עָלָיו הַכֹּהֵן  
 מִחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר-חָטָא וְנִסְלַח לוֹ: (יד) שְׁבִיעִי  
 וְאִם-לֹא תִשָּׁג יָדוֹ לְשְׁתֵּי תָרִים אוֹ לְשְׁנֵי

labbra, a fare del male [a sè, cioè ad assoggettarsi a qualche privazione], o del bene [a chi si sia]; (in somma) a qualunque cosa, cui l'uomo possa obbligarsi con giuramento; e ciò gli rimanga ignoto [cioè se ne dimentichi, e contravvenga all'obbligo ch'erasi assunto], indi lo venga a sapere, e si conosca colpevole per alcuna di queste cose. (5) Ora, quando si sentirà colpevole per alcuna di queste cose; confesserà il peccato in cui è incorso. (6) E porterà il suo sacrificio di pentimento al Signore, pel peccato che commise, (cioè) una femmina del bestiame minuto, pecora o capretta, in sacrificio d'aspersione, ed il sacerdote propizierà per lui riguardo al suo peccato. (7) Se poi le sue forze non arrivano a tanto da (poter portare) un animale minuto, porterà pel suo sacrificio di pentimento al Signore, pel peccato commesso, due tortore, o due giovani colombi, uno in sacrificio d'aspersione, ed uno in olocausto. (8) Li recherà al sacerdote, il quale presenterà per primo quello destinato pel sacrificio di aspersione, e gli taglierà la testa vicino alla cervice, senza però staccare la testa (dal corpo). (9) E spruzzerà del sangue del sacrificio d'aspersione, sulla parete dell'altare, ed il rimanente del sangue si farà scolare al fondamento dell'altare. È sacrificio d'aspersione. (10) Del secondo poi farà un olocausto secondo il rito. Così il sacerdote propizierà per lui riguardo al peccato che commise, e gli sarà perdonato. (11) E se la sua forza non giunge a due tortore, o a due giovani colombi, porterà in offerta pel peccato commesso, un decimo d'Efà di fior di farina, per [cioè in luogo di] sacrificio d'aspersione. Non vi porrà sopra olio, e non vi metterà sopra incenso, poichè è [cioè rappresenta] un sacri-

זאין בהן הרעה והטבה (רכ"ה), ואולי להוֹיֵא דברים שאין אדם ראוי לקבל עליו, כגון לחבול בעצמו וק"ו בקברו. ונעלם ממנו: שכן שבעתו, ועל ידי כן עבר עליה. (ח) והתורה: הוא ויהי צפה על הקרבן כשמויך ידו עליו, אם קרבנו בהמה, או בלא סמיכה אם יביא עוף או חכמה, לפי אשר תחלה שיתרה, ואם"כ פירש שהקרבן יהיה עולה ויורד. (ז) אחר לחמאת ואחר לעולת: כדי שיהיה צדק חלק לכהנים וחלק לגבוה כי מחמתו שיהיה לתעלה יאכלו הכהנים, ואשר יהיה לעולה הוא כלו לגבוה (דון יצחק וכן כראש כוונת רא"ב). (ח) והקריב את אשר לחמאת ראשונה: כדי שנתחלה יכופר מעמו, ואשרי כפרתו יקריב עולמו להתרומת אל אדוני

בְּגִיּוֹנָהּ וְהִבִּיא אֶת־קֶרְבָּנוּ אֲשֶׁר חָטְאָה  
 עֲשֵׂרִית הָאֵפֶה סֶלֶת לְחֻטָּאת לֹא־יֵשִׁים עָלֶיהָ  
 שֶׁמֶן וְלֹא־יִתֵּן עָלֶיהָ לְבִנָּה כִּי חֻטָּאת הוּא׃  
 (יב) וְהִבִּיאָהּ אֶל־הַכֹּהֵן וְקִמֵּץ הַכֹּהֵן יִמְלֶנָּה  
 מִלֹּא קִמְצוּ אֶת־אִזְכָּרְתָּהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ  
 עַל אֲשֵׁי יְהוָה חֻטָּאת הוּא׃ (יג) וְכִפֹּר עָלָיו  
 הַכֹּהֵן עַל־חֻטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא מֵאֶחָת מֵאֵלֶּה  
 וְנִסְלַח לוֹ וְהִיְתָה לְכֹהֵן כַּמִּנְחָה׃ (יד)  
 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ (טו) נֶפֶשׁ כִּי־

## LEVITICO V

fizio d'aspersione. (12) Lo porterà al sacerdote, ed il sacerdote ne prenderà via pieno il pugno il suo profumo [cioè una parte della farina, destinata ad essere abbruciata], e l'arderà sull'altare, insieme ai sacrifici da ardersi al Signore. È [cioè rappresenta] un sacrificio d'aspersione. (13) Così il sacerdote propizierà per lui, riguardo al peccato da lui commesso per alcuna di queste (anzidette) cose. E (l'offerta) sarà del sacerdote, come ogni altra offerta farinacea. (14) Ed il Signore parlò a Mosè, con dire: (15) Una persona che commetta un sacrilegio, e pecchi in errore verso le cose consacrate al Signore, porterà pel suo sacrificio di pentimento al Signore, dal bestiame minuto un montone immacolato, del valore di (due) sicli d'argento, secondo il peso del Tempio, per sacrificio di pentimento. (16) E l'importare del suo sacrilegio [cioè della cosa sacra

אֲדַנְקָס נִו (דָּוָן יִנְקָק, וְלֹאס רִמּוֹ גִּס ר"ע). וּפּוֹלֵק: ע' לַמַּעֲלָס א' ט"ו. (טז) בְּעֶרְכָּךְ׃

תִּמְעַל מֵעַל וְחָטְאָהּ בְּשִׁנְגָה מִקְדָּשֵׁי יְהוָה  
 וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אֵיל תָּמִים מִן־  
 הַצֹּאן בְּעֶרְכָּךְ בְּסֶף־שִׁקְלִים בְּשִׁקְל־הַקֹּדֶשׁ  
 לְאִשָּׁם: (מ) וְאֵת אֲשֶׁר חָטָא מִן־הַקֹּדֶשׁ יִשְׁלַם  
 וְאֶת־חֲמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו וְנָתַן אֹתוֹ לַכֹּהֵן  
 וְהִכְהֵן יִכְפֹּר עָלָיו בְּאֵיל הָאִשָּׁם וְנִסְלַח לוֹ: פ  
 וְאִם־נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא וְעִשְׂתָּה אַחַת מִכֹּל־  
 מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ וְלֹא־יָדַעַ

## LEVITICO V

che si è appropriata] pagherà, e vi sopraggiungerà il quinto, e darà tutto ciò al sacerdote, ed il sacerdote propizierà per lui col montone di sacrificio di pentimento, e gli verrà perdonato. (17) E se taluno che abbia peccato, e fatto alcuna di tutte quelle cose ch' il Signore ha comandato che non si facciano, e ciò non sapendo (di peccare), si conosca (poscia) colpevole: egli porterà il suo peccato [cioè è reo, sino a che non

אין הכ"ף לכנוי אלא כך הוא משקל השם הזה בל"מד הפעל כפולה, ולמעט (י"ח וכ"ה) בערכך לאשם כפיר"שי בערך האמור למעלה באשם. והכס בשלשה האשמות קבע הערכך לאמור הענין, כי הם זלזול כלפי מעלה, אם שאכל קדש, או שלא ידע אחת מחמורות ה' או שגזעב לשקר, לכך החמיר שיהיה שוויו שני שקלים (אח"ת) לא לבד שלא יהיה (כמו הקודם) עולם ויורד לפי עשרו ועניו, אלא שיהיה תמיד איל גדול. שקלים: אולי הקריאם שקלים. מה שכתב ר"שי אין מעילה אלא זיכו, והוא חמורת כהנים, ענינו כמו שקור, וכן מותר לשנות מפני השלום ענינו לשקר, כי כל משקר מַשְׁכָּה הדבר ממה שהוא, והאשה המועלת בנעלם היא משקרת ועושה עגמה כחאובת אוחו והיא אובת

וְאִשָּׁם וְנִשְׂא עֲוֹנוֹ: (ד) וְהָבִיָּא אֵיל תָּמִים מִן־  
הַצֵּאֵן בְּעֶרְכְּךָ לְאִשָּׁם אֶל־הַכֹּהֵן וּכְפַרְוֹ עָלָיו  
הַכֹּהֵן עַל שִׁגְגָתוֹ אֲשֶׁר־שָׁגָג וְהוּא לֹא־יָדַע  
וְנִסְלַח לוֹ: (מ) אִשָּׁם הוּא אִשָּׁם אִשָּׁם לִיהוָה: פ  
(כ) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: (כא) נַפֵּשׁ כִּי  
תַחֲטָא וּמַעַלְהָ מַעַל בִּיהוָה וּכְחָשׁ בְּעַמִּיתוֹ  
בְּפִקְדוֹן אִו־בְּתִשּׁוּמַת יָד אִו בְּגִזַּל אִו עֲשָׂק

## LEVITICO V

rechi un sacrificio]. (18) Porterà quindi al sacerdote del bestiame minuto un montone immacolato, del (suaccennato) valore, per sacrificio di pentimento; ed il sacerdote propizierà per lui riguardo al commesso errore, mentr'egli non sapeva (di peccare); e gli sarà perdonato. (19) È sacrificio di pentimento: quel tale si sente colpevole verso il Signore. (20) Ed il Signore parlò a Mosè con dire: (21) Quando taluno pecchi, e commetta infedeltà verso il Signore, negando al suo prossimo un deposito, o manomettendo (la roba altrui), o commet-

זולתו. (ד) לְאִשָּׁם: לדעת רז"ל זה אשם תלוי שהוא מסופק ואינו יודע אם חטא או לא חטא, והקשה אח"כ כי איך זה משמעות מלינת כי חטאו ועשה וגו', ומלינת על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע; והוא חומר כי למעלה (כל סימן ד') מדבר בשגגת מעשה (שלא ידע שזה תלכ ושאשה זו כזה) (ignorantia facti), וכאן מדבר בהעלם האיכוס (ignorantia juris), ומביא סייע ממלינת על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע. ואולי לכך נחכוון רא"ב בנאמרו ולא ידע; אם הוא אכוס, אך יתר הדבור הוא סתום ומזובלל, ואין לעמוד על אחת מהשמות. (כא) עֲשָׂק: עיין למטה י"ט י"ג. ופועלת

(\*) קחן נתביר



אֶת־עֲמִיתוֹ: (כב) אֹר־מֵצָא אַבְדָּה וְכַחֵשׁ בָּהּ  
 וְנִשְׁבַּע עַל־שֶׁקֶר עַל־אֵחָת מִכָּל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה  
 הָאָדָם לַחֲטָא בְהִנָּה: (כג) וְהָיָה כִּי־יִחַטָּא  
 וְאִשָּׁם וְהִשִּׁיב אֶת־הַגְּזֹלָה אֲשֶׁר גָּזַל אֹ אוֹ אֶת־  
 הָעֵשֶׂק אֲשֶׁר עֵשֶׂק אֹ אוֹ אֶת־הַפְּקֹדוֹן אֲשֶׁר  
 הִפְקֹד אָתּוֹ אוֹ אֶת־הָאֲבָדָה אֲשֶׁר מָצָא:  
 מִפְּסֹד (כד) אֹ מִכָּל אֲשֶׁר־יִשְׁבַּע עָלָיו לְשֶׁקֶר  
 וְיִשְׁלַם אֹתוֹ בְּרֵאשׁוֹ וְחִמְשָׁתָיו יִסַּף עָלָיו לְאִשֶּׁר  
 הוּא לוֹ יִתְּנֶנּוּ בַיּוֹם אֲשֶׁמָתוֹ: (כה) וְאֶת־אִשְׁמוֹ

## LEVITICO V

tendo una rapina, o defraudando il suo prossimo; (22) O abbia trovato una cosa perduta, e la neghi, e giuri in falso: (pecchi in somma) per una di quelle azioni, che l'uomo può commettere peccando [a danno delle sostanze altrui:]; (23) Quando (dico) avrà peccato, e si senta colpevole, restituirà ciò che ha rapito, o ciò che ha fraudato, o il deposito che gli fu affidato, o l'oggetto perduto che trovò; (24) O quella qualunque cosa, per la quale abbia giurato in falso; la pagherà cioè per intero, e vi sopraggiungerà il quinto, Tutto ciò, quando si sentirà colpevole, darà a colui cui la cosa apparteneva. (25) E

פֶּעַל בַּה': הַכּוּסֶה עַל הַכֶּזֶב לְשֶׁקֶר. אוֹ בַתְּשׁוּמַת יָד: דָּבָק עִם חֲמִטָּא וּמַעֲלָה  
 מַעֲלָ, לֹא עִם וְכַחֵשׁ, וְתִשׁוּמַת יָד כְּמוֹ שְׁלִיקוֹת יָד (שְׁמוֹת כ"ב י'). (כה) וְאֵת אִשְׁמוֹ:

(\*) קח' ברביע

(\*) קח' בז"ק

יבִיא לַיהוָה אֵיל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכָּךְ  
 לְאִשָּׁם אֶל־הַכֹּהֵן: (כז) וְכִפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן לְפָנָי  
 יְהוָה וְנִסְלַח לוֹ עַל־אֲחַת מְכַל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה  
 לְאִשְׁמָה בָּהֶ: פ פ פ

## LEVITICO V.

porterà (eziandio) il suo sacrificio di pentimento al Signore: (recherà cioè) al sacerdote, dal bestiame minuto, un montone immacolato del (suaccennato) valore; per sacrificio di pentimento. (26) Ed il sacerdote propizierà per lui davanti al Signore, e gli sarà perdonata quella qualsiasi cosa che avrà fatto, e di cui si sentirà colpevole.

הקרבן הוא מלבד השנת הגולה, והנה איננו מכפר על חטא שבין אדם לחברה, אלא על מה שבין אדם למקום.



This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

### **Usage guidelines**

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

### **About Google Book Search**

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>